

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCCCCXLVII. ad annum MDXXVII.

Parisiis, 1644

XV. De libero arbitrio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15644

ANNO
CHRISTI
1527.

nis contutum se colligit, vno obtutu sibi plura proponit, quam diuturna librorum euolutione comprehenderet. Non abs re igitur apostoli viuificam Crucem & sacras ex-
reuerunt imagines: quæ cum ab initio nascentis ecclesiæ debita semper ab orthodoxis veneratione colerentur, nihil illis a sacrosanctis quatuor vniuersalibus Conciliis derogatum est. Quin & ab Augustino moribundis proponi iubentur, & a Gregorio Magno, tum ad Richaredum, tum ad Secundinum missæ leguntur. Et insurgentibus tandem imaginum euersoribus Romani pontifices, Constantinus, Gregorius secundus, & tertius, Paulus primus, Stephanus tertius, & Hadrianus primus, tanta animi constantia restitere, vt illi septima tandem apud Nicæam Synodo, concordii patrum assensu damnarentur: & Carolus ille cognomento Magnus, Francorum rex Christianissimus, Francofordiensi Conuentu eiusdem erroris suppresserit insaniam, quam infelicissimus quidam Felix in Gallias & Germaniam inuexerat. Quisquis igitur de Christi vel sanctorum imaginibus aliter senserit, is Christo & sanctis iniurius cum Valdensibus pestiferam hæreseos labem se nouerit incurrisse.

Damascenus lib. 4.

Augustinus lib. de uisitacione infirmorum.

Carolus Magnus.

XV.

Etsi nulla pene sit tam aperta catholica veritas, nullus tam manifestus sacræ scripturæ locus, quem non hæretici suis cauillis & tergiuersationibus eludant, nulla tamen in re tam impudenter tantaque rei Christianæ iactura debacchati sunt, quam in exterminando profligandoque libero arbitrio. Nam quid Christi fidelibus perniciosius excogitare potuit hostis ille veritatis, quam si vel a Pelagio seducti omnia sine præsidio gratiæ sibi tumidius arrogent, vel fatiscenti pusilloque animo cum Vvicleffo necessitati fatisque committant omnia? Nihil profecto reliquum erit tum diuinis legibus, tum humanis; nullus consiliis aut electioni, nullus precibus aut obiurgationi, ceterisque id genus, locus: nulla denique iustitia futura est, qua quibusdam pœnæ, quibusdam constituta sint præmia: si pro Vvicleffi & Lutheranorum sententia omnia de necessitate eueniant. Prodierat hic error primum apud Gentiles, sed summo omnium consensu mox explosus est: adeo liberum esse arbitrium, velut euidenti quodam experi-

M m m m iij

mento cognitum, omnium mentibus sese inculcat. Cum igitur reliquerit Deus hominem in manu consilii sui, apposeritque coram eo ignem & aquam, bonum & malum, ut ad quodcumque voluerit porrigat manum suam: nec abs re beatus ille dicatur qui potuit transgredi, & non est transgressus, facere mala, & non fecit: quod sub eo sit appetitus eius, & dominetur illius; ac denique percurrenti sacram scripturam passim obuium sit, quod liberum in utramvis partem hominis arbitrium assereret: satis esse visum est sacro prouinciali Concilio libertatis huiusmodi vires & metas exponere. Neque enim liberum arbitrium asserentes, diuinam excludimus propterea gratiam; quod illi falso toties imponere non verentur, atque hoc fumo credulorum oculos perstringere. Sed iuxta sacram scripturam eo extendimus, ut voluntas humana misericordiae praeuenientis auxilio suffulta, & interiori quodam & occulto secretioris inspirationis afflatu contacta, sese conuertat in Deum, Deo appropinquet, & ad veram illam gratiam se praeparet, quae tandem accepta fit ad vitam aeternam. Neque tamen tanta gratiae necessitas libero praedicit arbitrio, cum illa semper sit in promptu, nec momentum quidem praetereat, in quo Deus non stet ad ostium, & pulset: cui si quis aperuerit ianuam, intrabit ad illum, & coenabit cum illo. Nec denique tale sit huiusmodi trahentis Dei auxilium, cui resisti non possit. Quoties enim Dominus voluit congregare filios Ierusalem, sicut gallina congregat pullos suos sub alas, & noluerunt? Frustra certe Stephanus Iudaos durae cervicis & incircumcisi cordis argueret, qui semper Spiritui sancto resisterent. Frustra Paulus Thessalonicenses admoneret, Spiritum ne extinguerent, si diuinis inspirationibus homines inuitabiliter raperentur. Trahit quidem Deus, sed in eius odorem currimus; non vi, non vnco raptamur. Praedestinat, eligit, vocat, sed eos demum adultos glorificat, qui in fide & caritate radicati per bona opera certam suam vocationem electionemque fecerint. Et licet attingat a fine usque ad finem fortiter, disponit tamen omnia suaviter. Hanc igitur haeresin, arbitrii libertatem prorsus auferentem, non tam damnamus, quippe quae iam olim ab ecclesia & sacrosanctis Conciliis damnata sit,

ANNO
 CHRISTI
 1527.

quam communi hominum conceptioni & apertis scriptura-
 rum testimoniis declaramus esse contrariam.

XVI.

Frequens illud est apud imprudentes, & qui non tam animi moderatione, quam impetu feruntur, vt dum ab altero vitiorum incaute diffugiunt, in alterum prolabantur. Cuius rei Lutherus fidem facit, qui dum operum fiduciam nimis infectatur, nihil tandem operibus reliquum facit, atque ita vnus fidei patrocinium suscipit, vt solam agnoscat, opera reiiciat & condemnet. Verum si recte perpendantur quæ pro fide producit e scripturis testimonia, reliquas virtutes non excludunt. Quæ vero contra opera citat, ea omnia vel ad nimiam in operibus fiduciam vel ad legales ceremonias pertinent. Fide quidem viuimus, & sine hac impossibile est placere Deo. Si quis nihilo minus habuerit omnem fidem, ita vt montes transferat, caritatem autem non habuerit, nihil est. Fide iustificamur, sed & spe salui facti sumus. Et dimissa sunt Mariae Magdalena peccata multa, quoniam dilexit multum: *Si Ioan. 14. quis enim, dicit Dominus, diligit me, sermonem meum serua- bit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansio- nem apud eum faciemus. Nunc igitur manent fides, spes, caritas, 1. Cor. 13. tria hæc, maior autem horum est caritas, & in viuificando iusti- ficandoque potior: quandoquidem fides sine operibus mortua est. Tum demum utilis est ad salutem, cum per dilectionem operatur. At caritas non est otiosa, sed per bona opera satagit vt certam vocationem nostram electionemque faciat. Non enim auditores legis iusti sunt apud Deum, sed factores legis iustificabuntur, dum ille reddet vnicuique iuxta opera sua, dum vnusquisque mercedem accipiet secundum laborem suum. Quandoquidem omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, vt referat vnusquisque propria corporis, prout gessit, siue bonum siue malum. Vbi eos, qui a sinistris erunt, non solum increpabit Dominus, quia non crediderunt, sed quia operibus misericordiae non vacarunt. Eos autem qui a dextris erunt, commendabit non tam a fide, quam a bonis operibus: opera enim illorum sequuntur illos. Talibus siquidem hostiis promeretur Deus, facietque tandem omnis misericordia locum vnicuique iuxta meritum operum*